

Warumi

Utangulizi

Waraka huu Paulo aliwaandikia watakatifu huko Rumi. Huu ni mmoja wa nyaraka za kina sana katika Agano Jipya.

Kwa kuwa Paulo alikuwa amepanga kuzuru Rumi na kwenda mpaka Hispania (15:24,28,32), akiwa amezuiliwa katika mipango yake ya awali (1:13; 15:22), yawezekana aliandika waraka huu kwa kusudi la kujitambulisha kwa kanisa la Rumi kwa ajili ya maandalizi ya safari yake na pia ili kueleza kwa muhtasari msingi wa mafundisho yake.

Kwa sababu hii, waraka huu umepangwa vizuri kuliko nyaraka zake nyingine. Kwa njia hii anawahubiria Injili kama alivyo itambua. Anaanza kwa kueleza kwamba wanadamu wote wametenda dhambi na kupungukiwa na utukufu wa Mungu. Kwa hiyo Wayahudi na hata watu Mataifa hawawezi kudai haki mbele za Mungu kwa sababu dhambi zao zinafuta haki hiyo. Lakini Mungu, kwa neema Yake, alituhesabia haki tuliyopoteza. Yeye alitupenda hata wakati tulipokuwa wenye dhambi (5:8). Kwa njia hii ya kuhesabiwa haki na Mungu katika Mwanawe, tunaweza kuwa washindi katika maisha ya Kikristo. Kisha Paulo anaeleza nafasi ya Wayahudi katika mpango wa Mungu (9-11). Anamalizia waraka wake kwa kutoa maonyo kadha wa kadha kuhusu maadili.

Wazo Kuu

Haki aliyo nayo Mungu kuwahukumu wanadamu na mpango wa Mungu kuwapatia wanadamu haki ya wokovu inayopatikana bure kwa neema kwa njia ya imani, ambayo ndiyo kiini cha waraka huu. Mungu anadhihirishwa kuwa ni Mkuu, Mtakatifu na Mwenye haki, atawalaye ulimwengu wote na asiyeweza kulegeza amri Zake kwa sababu zinafuata asili Yake ya Kimungu. Lakini kwa kufuatana na sheria Yake, aliandaa mpango wa kuwaokoa Wayahudi pamoja na watu Mataifa. Ili kutimiza mpango Wake wa WOKOVU, alituma Mwanawe Yesu Kristo kutoka mbinguni, aje duniani kwa ajili ya dhambi za wanadamu. Mtu ye yote anayemwamini Yesu ataokolewa (10:9) na kupewa uwezo wa kushinda dhambi maishani mwake. Hakuna kitu cho chote kiwezacho kumtenga Mungu na mtu anayemwamini Kristo na upendo wa Mungu (8:38,39).

Tarehe

Paulo aliandika waraka huu kama 57 B.K. wakati wa kumaliza safari yake ya tatu ya kueneza Injili alipokuwa anatazamia kuzuru Yerusalemu na hatimaye kwenda Rumi.

Mahali

Korintho ambako alikaa miezi mitatu au Filipi (Mdo.20:3)

Mgawanyo

- Utangulizi (1:1-17)
- Watu wote hawana haki (1:18 – 3:20)
- Haki ipatikanayo kwa kumwamini Kristo (3:21-5:21)
- Kushinda Dhambi kwa uwezo wa Kristo (6:1-8:39)
- Mpango wa Mungu kwa Israeli (9:1-11:36)
- Misingi ya Maisha ya Kikristo (12:1-15:13)
- Mawaidha ya Mwisho (15:14 -16:27).

1 Paulo, mtumishi wa Kristo Yesu, aliyetitwa kuwa mtume na kutengwa kwa ajili ya Injili ya Mungu, ²Injili ambayo Mungu alitangulia kuiahidi kwa vinywa vya manabii Wake katika maandiko matakatifu, ³yaani, Injili inayomhusu Mwanawe, Yeye ambaye kwa uzao wa mwili alikuwa mzao wa Daudi ⁴na ambaye kwa uwezo wa Roho wa utakatifu alidhihirishwa kuwa Mwana wa Mungu kwa ufufuo Wake kutoka kwa wafu, yaani, Yesu Kristo Bwana wetu. ⁵Ambaye kwa kupitia Kwake na kwa ajili ya Jina Lake, tumepokea neema na utume ili kuwaita watu miongoni mwa watu wote wasiomjua Mungu, waje kwenye utii utokanao na imani. ⁶Ninyi nyote pia mko miongoni mwa watu walioitwa ili mpate kuwa mali ya Kristo Yesu.

⁷Kwa wote walioko Rumi wapendwao na Mungu na kuitwa kuwa watakatifu:

Neema na amani itokayo kwa Mungu Baba yetu na kwa Bwana wetu Yesu Kristo iwe nanyi.

Maombi Na Shukrani

⁸Kwanza kabisa, namshukuru Mungu wangu kwa njia ya Yesu Kristo kwa ajili yenu nyote, kwa sababu imani yenu inatangazwa duniani kote. ⁹Kwa maana Mungu ninayemtumikia kwa moyo wangu wote katika kuhubiri Injili ya Mwanawe, ni shahidi Yangu jinsi ninavyowakumbuka ¹⁰katika maombi yangu sikuzote, nami ninaomba kwamba hatimaye sasa kwa mapenzi ya Mungu, njia ipate kufunguliwa kwa ajili yangu ili nipate kuja kwenu.

¹¹Ninatamani sana kuwaona ili nipate kuweka juu yenu karama za rohoni ili mwe imara, ¹²au zaidi, ninyi pamoja nami tuweze kutiana moyo katika imani sisi kwa sisi. ¹³Ndugu zangu, napenda mfahamu kwamba mara nyingi nimekusudia kuja kwenu, (ingawa mpaka sasa nimezuiliwa), ili nipate kuvuna mavuno miongoni mwenu kama nilivyovuna miongoni mwa watu wengine wasiomjua Mungu.

¹⁴Mimi ni mdeni kwa Wayunani na wasio Wayunani, kwa wenye hekima na wasio na hekima. ¹⁵Ndiyo sababu ninatamani sana kuihubiri Injili kwenu pia ninyi mlioko Rumi.

¹⁶Mimi siionei haya Injili ya Kristo kwa maana ni uweza wa Mungu uletao wokovu kwa kila aminiye, kwanza kwa Myahudi na kwa Myunani pia. ¹⁷Kwa maana katika Injili haki

itokayo kwa Mungu imedhihirishwa, haki ile iliyo kwa njia ya imani hadi imani. Kama ilivyoandikwa: "Mwenye haki ataishi kwa imani."

Ghadhabu Ya Mungu Kwa Wanadamu

¹⁸Ghadhabu ya Mungu imedhihirishwa kutoka mbinguni dhidi ya uasi wote na uovu wa wanadamu ambao huipinga kweli kwa uovu wao, ¹⁹kwa maana yote yanayoweza kujulikana kumhusu Mungu ni dhahiri kwao, kwa sababu Mungu mwenyewe ameliweka wazi kwao. ²⁰Kwa maana tangu kuumbwa kwa ulimwengu, asili ya Mungu asiyeonekana kwa macho, yaani, uwezo Wake wa milele na asili Yake ya Uungu, umeonekana waziwazi ukitambuliwa kutokana na yale aliyoyafanya ili wanadamu wasiwe na udhuru.

²¹Kwa maana ingawa walimjua Mungu, hawakumtukua Yeye kama ndiye Mungu wala hawakumshukuru, bali fikira zao zimekuwa batili na mioyo yao ya ujinga ikatiwa giza. ²²Ingawa wakijidai kuwa wenye hekima, wakawa wajinga ²³na kubadili utukufu wa Mungu aishiye milele kwa sanamu zilizofanywa zifanane na mwanadamu ambaye hufa, ndege, wanyama na viumbe vitambaavyo.

²⁴Kwa hiyo, Mungu akawaacha wazifuate tamaa mbaya za mioyo yao katika uasherati, hata wakavunjiana heshima miili yao kwa wao. ²⁵Kwa sababu waliibadili kweli ya Mungu kuwa uongo, wakaabudu na kutumikia kiumbe badala ya Mwumba, ahimidiwaye milele! Amen.

²⁶Kwa sababu hii, Mungu aliwaacha wavunjiane heshima kwa kufuata tamaa zao za aibu. Hata wanawake wao wakabadili matumizi ya asili ya miili yao wakaitumia isivyokusudiwa. ²⁷Vivyo hivyo wanaume pia wakiacha matumizi ya asili ya wanawake wakawakiana tamaa wao kwa wao. Wanaume wakafanyiana matendo ya aibu na wanaume wengine nao wakapata katika maisha yao adhabu iliyowastahili kwa ajili ya upotovu wao.

²⁸Nao kwa kuwa walikataa kumkubali Mungu, Yeye akawaacha wafuate akili zao za upotovu, watende mambo yale yasiyostahili kutendwa. ²⁹Wakiwa wamejawa na udhalimu wa kila namna, uasherati, uovu, tamaa mbaya na hila. Wamejawa na husuda, uuaji, ugomvi, udanganyifu, hadaa na nia mbaya. Wao pia ni wasengenyaji, ³⁰wasingizaji, wanaomchukia Mungu, wajeuri, wenye kiburi na majivuno, wenye hila, wasiotii wazazi wao, ³¹wajinga,

wasioamini, wasio na huruma na wakatili. ³²Ingawa wanafahamu sheria ya haki ya Mungu kwamba watu wanaofanya mambo kama hayo wanastahili mauti, si kwamba wanaendelea kutenda hayo tu, bali pia wanakubaliana na wale wanaoyatenda.

Hukumu Ya Mungu

2 Kwa hiyo huna udhuru wo wote, wewe mtu uwaye yote, utoaye hukumu kwa mwingine, kwa maana katika jambo lo lote unalowahukumu wengine, unajihukumu wewe mwenyewe kwa sababu wewe unayehukumu unafanya mambo yayo hayo. ²Basi tunajua kwamba hukumu ya Mungu dhidi ya wale wafanyao mambo kama hayo ni ya kweli. ³Hivyo wewe mwanadamu, utoapo hukumu juu yao na bado unafanya mambo yale yale, unadhani utaepuka hukumu ya Mungu? ⁴Au waudharau wingi wa wema, ustahimili na uvumilivu Wake, bila kujua kuwa wema wa Mungu wakuelekeza kwenye toba ?

⁵Lakini kwa sababu ya ukaidi wenu na mioyo yenu isiyotaka kutubu, unajiwekea akiba ya ghadhabu dhidi yenu wenyewe kwa siku ile ya ghadhabu ya Mungu, wakati hukumu Yake ya haki itakapodhihirishwa. ⁶Kwa maana Mungu atamlipa kila mtu sawasawa na matendo yake. ⁷Wale ambao kwa kuvumilia katika kutenda mema hutafuta utukufu, heshima na maisha yasiyoharibika, Mungu atawapa uzima wa milele. ⁸Lakini kwa wale watafutao mambo yao wenyewe na wale wanaokataa kweli na kuzifuata njia mbaya, kutakuwa na ghadhabu na hasira ya Mungu. ⁹Kutakuwa na taabu na dhiki kwa kila mmoja atendaye maovu, Myahudi kwanza na Myunani pia, ¹⁰bali utukufu, heshima na amani kwa ajili ya kila mmoja atendaye mema, kwa Myahudi kwanza, kisha kwa watu Mataifa. ¹¹Kwa maana Mungu hana upendeleo.

¹²Watu wote waliotenda dhambi pasipo sheria wataangamia pasipo sheria, nao wote wale waliotenda dhambi chini ya sheria watahukumiwa kwa sheria. ¹³Kwa maana si wale wanaoisikia sheria ambao ni wenye haki mbele za Mungu, bali ni wale wanaoitii sheria ndio watakaohesabiwa haki. ¹⁴(Naam, wakati wa watu Mataifa, ambao hawana sheria, wanapofanya kwa asili mambo yatakiwayo na sheria, wao ni sheria kwa nafsi zao wenyewe, hata ingawa hawana sheria. ¹⁵Wao wanaonyesha kwamba lile linalotakiwa na

sheria limeandikwa kwenye mioyo yao, ambayo pia dhamiri zao zikiwashuhudia, nayo mawazo yao yenye kupingana yatawashtaki au kuwatetea). ¹⁶Hili litatukia siku hiyo Mungu atakapozihukumu siri za mioyo ya wanadamu kwa njia ya Yesu Kristo, kama isemavyo Injili yangu.

Wayahudi Na Torati

¹⁷Tazama, wewe ukiwa unaitwa Myahudi na kuitegemea torati na kujisifia uhusiano wako na Mungu, ¹⁸kama unajua mapenzi ya Mungu na kukubali lililo bora kwa sababu umefundishwa na hiyo sheria, ¹⁹kama unatambua kuwa wewe ni kiongozi wa vipofu, na mwanga kwa wale walio gizani, ²⁰mkufunzi wa wajinga na mwalimu wa watoto wachanga, kwa kuwa una maarifa ya kweli katika hiyo sheria, ²¹basi wewe, uwafundishaye wengine, mbona hujifunzi mwenyewe? Wewe uhubiriye kwamba mtu asiibe, wewe mwenyewe waiba? ²²Wewe usemaye mtu asizini, wewe mwenyewe wazini? Wewe uchukiaye miungu ya sanamu, wafanya jambo la kumchukiza katika mahekalu? ²³Wewe ujvuniaye sheria, wamwaibisha Mungu kwa kuvunja sheria? ²⁴Kama ilivyoandikwa, "Kwa ajili yenu ninyi, Jina la Mungu linatukanwa miongoni mwa watu Mataifa."

²⁵Kutahiriwa kuna thamani ikiwa unatii sheria, lakini kama unavunja sheria, kutahiriwa kwako kumekuwa kutokutahiriwa. ²⁶Hivyo, ikiwa wale wasiotahiriwa wanatimiza mambo ambayo sheria inataka, je, kutokutahiriwa kwao hakutahesabiwa kuwa sawa na kutahiriwa? ²⁷Ndipo wale ambao kimwili hawakutahiriwa lakini wanaitii sheria watawahukumu ninyi Wayahudi, ambao mmetahiriwa na kuijua sana sheria ya Mungu lakini mwaivunja.

²⁸Kwa maana mtu si Myahudi kwa vile alivyo kwa nje, wala tohara ya kweli si kitu cha nje au cha kimwili. ²⁹Lakini mtu ni Myahudi alivyo ndani na tohara ya kweli ni jambo la rohoni, ni la kiroho, wala si la kimwili. Mtu wa namna hiyo hapokei sifa kutoka kwa wanadamu bali kwa Mungu.

Uaminifu Wa Mungu

3 Basi kuna faida gani kuwa Myahudi? Au kuna thamani gani katika tohara? ²Kuna faida kubwa kwa kila njia maana wamekabidhiwa lile neno la Mungu hasa. ³Ingekuwaje kama wengine hawakuwa na

imani? Je, kutokuamini kwao kungebatilisha uaminifu wa Mungu? ⁴La hasha! Mungu na aonekane mwenye haki na kila mwanadamu kuwa mwongo, kama ilivyoandikwa :

“Ili uweze kujulikana kuwa na haki katika maneno yako,
nawe ukashinde katika hukumu.”

⁵Ikiwa uovu wetu unathibitisha haki ya Mungu waziwazi, tuseme nini basi? Je, Mungu kuileta ghadhabu Yake juu yetu ni kwamba Yeye si mwenye haki? (Nanena kibinadamu.) ⁶La hasha! Kama hivyo ndivyo ilivyo, Mungu angehukumuje ulimwengu? ⁷Mtu aweza kuuliza, “Kama uongo wangu unasaidia kuonyesha kweli ya Mungu na kuzidisha utukufu Wake, kwa nini basi mimi nahukumiwa kuwa mwenye dhambi?” ⁸Nasi kwa nini tuiseme, kama wengine wanavyotusingizia kuwa tunasema, “Tutende maovu ili mema yapate kuja?” Wao wanastahili hukumu yao.

Wote Wametenda Dhambi

⁹Tusemeje basi? Je, sisi ni bora kuliko wao? La hasha! Kwa maana tumekwisha kuhakikisha kwa vyo vyote kwamba Wayahudi na watu Mataifa wote wako chini ya nguvu ya dhambi. ¹⁰Kama ilivyoandikwa:

“Hakuna mwenye haki, hakuna hata mmoja.

¹¹Hakuna hata mmoja mwenye ufahamu,
hakuna hata mmoja amtafutaye Mungu.

¹²Wote wamegeukia mbali,
wote kwa pamoja hawafai,
hakuna atendaye mema,
naam, hata mmoja.”

¹³Makoo yao ni makaburi wazi,
kwa ndimi zao hufanya udanganyifu.”

Sumu ya nyoka iko midomoni mwao.

¹⁴Vinywa vyao vimejaa laana na uchungu.”

¹⁵Miguu yao ina haraka kumwaga damu,

¹⁶ maangamizi na taabu viko katika njia zao,

¹⁷wala njia ya amani hawajui.”

¹⁸ “Hakuna hofu ya Mungu machoni pao.”

¹⁹Basi tunajua ya kwamba cho chote sheria inachosema, inawaambia wale walio chini ya sheria ili kila kinywa kinyamazishwe na ulimwengu wote uwajibike kwa Mungu. ²⁰Kwa hiyo hakuna binadamu hata mmoja atakayehesabiwa haki mbele za Mungu kwa

matendo ya sheria, kwa maana sheria hutufanya tuitambue dhambi.

Haki Kwa Njia Ya Imani

²¹Lakini sasa, haki itokayo kwa Mungu imedhihirishwa pasipo sheria, ambayo Torati na Manabii wanaishuhudia. ²²Haki hii itokayo kwa Mungu hupatikana kwa Yesu Kristo kwa wote wamwaminio. Kwa maana hapo hakuna tofauti, ²³kwa kuwa wote wametenda dhambi na kupungukiwa na utukufu wa Mungu, ²⁴wanahesabiwa haki bure kwa neema Yake kwa njia ya ukombozi ulio katika Kristo Yesu. ²⁵Yeye ambaye Mungu alimtoa awe dhambi hii ya upatanisho kwa njia ya imani katika damu Yake. Alifanya hivi ili kuonyesha haki Yake, kwa sababu kwa ustahimili Wake aliziachilia zile dhambi zilizotangulia kufanywa. ²⁶Alifanya hivyo ili kuonyesha haki Yake wakati huu, ili Yeye awe mwenye haki na mwenye kumhesabia haki yule anayemwamini Yesu.

Umuhimu Wa Kuwa Na Imani

²⁷Basi, kujivuna kuko wapi? Kumewekwa mbali. Kwa sheria gani? Je, ni kwa ile ya matendo? La hasha, bali kwa ile sheria ya imani. ²⁸Kwa maana twaona kwamba mwanadamu huhesabiwa haki kwa njia ya imani wala si kwa matendo ya sheria. ²⁹Je, Mungu ni Mungu wa Wayahudi peke yao? Je, Yeye si Mungu wa watu Mataifa pia? Naam, Yeye ni Mungu wa watu Mataifa pia. ³⁰Basi kwa kuwa tuna Mungu mmoja tu, atawahesabia haki wale waliotahiriwa kwa imani na wale wasiotahiriwa kwa imani iyo hiyo. ³¹Je, basi, ni kwamba tunaibatilisha sheria kwa imani hii? La, hasha! Badala yake tunaithibitisha sheria.

Abrahamu Ahesabiwa Haki Kwa Imani

4 Tuseme nini basi, kuhusu Abrahamu baba yetu kwa jinsi ya mwili, yeye alipataje kujua jambo hili? ²Kwa maana ikiwa Abrahamu alihesabiwa haki kwa matendo, basi, anacho kitu cha kujivunia, lakini si mbele za Mungu. ³Kwa maana Maandiko yasemaje? “Abrahamu alimwamini Mungu na ikahesabiwa kwake kuwa haki.”

⁴Basi mtu afanyapo kazi, mshahara wake hauhesabiwi kwake kuwa ni zawadi, bali ni haki yake anayostahili. ⁵Lakini kwa mtu ambaye hafanyi kazi na anamtumaini Mungu, Yeye ambaye huwahesabia waovu haki, imani yake

inahesabiwa kuwa haki. ⁶Daudi pia alisema vivyo hivyo anenapo juu ya baraka za mtu ambaye Mungu humhesabia haki pasipo matendo:

⁷“Wamebarikiwa wale ambao uovu wao umesamehewa na ambao dhambi zao zimefutwa.

⁸Amebarikiwa mtu yule ambaye Mungu hamhesabii dhambi zake.”

Haki Kabla Ya Tohara

⁹Je, huku kubarikiwa ni kwa wale waliotahiriwa peke yao, au pia na kwa wale wasiotahiriwa? Tunasema, “Imani ya Abrahamu ilihesabiwa kwake kuwa haki.” ¹⁰Je, ni lini basi ilipohesabiwa kwake haki? Je, ilikuwa kabla au baada ya kutahiriwa kwake? Haikuwa baada, ila kabla hajatahiriwa. ¹¹Alipewa ishara ya tohara kuwa muhuri wa haki aliyokuwa nayo kwa imani hata alipokuwa bado hajatahiriwa. Kusudi lilikuwa kumfanya baba wa wote wale waaminio pasipo kutahiriwa na ambao wamehesabiwa haki. ¹²Vivyo hivyo awe baba wa wale waliotahiriwa ambao si kwamba wametahiriwa tu, bali pia wanafuata mfano wa imani ambayo Baba yetu Abrahamu alikuwa nayo kabla ya kutahiriwa.

Ahadi Ya Mungu Hufahamika Kwa Imani

¹³Kwa maana ile ahadi kwamba angeurithi ulimwengu haikuja kwa Abrahamu au kwa wazao wake kwa njia ya sheria bali kwa njia ya haki ipatikanayo kwa imani. ¹⁴Kwa maana ikiwa wale waishio kwa sheria ndio warithi, imani haina thamani na ahadi haifai kitu, ¹⁵kwa sababu sheria huleta ghadhabu. Mahali ambapo hakuna sheria hakuna makosa.

¹⁶Kwa hiyo, ahadi huja kwa njia ya imani, ili iwe ni kwa neema na itolewe kwa wazao wa Abrahamu, si kwa wale walio wa sheria peke yao bali pia kwa wale walio wa imani ya Abrahamu. Yeye ndiye baba yetu sisi sote. ¹⁷Kama ilivyoandikwa: “Nimekufanya wewe kuwa baba wa mataifa mengi.” Yeye ni baba yetu mbele za Mungu ambaye alimwamini, Mungu awapaye ahadi waliokufa na kuvitaja vile vitu ambavyo haviko kana kwamba vimekwisha kuwako.

Mfano Wa Imani Ya Abrahamu

¹⁸Akitarajia yasiyoweza kutarajia,

Abrahamu akaamini atakuwa, “Baba wa mataifa mengi,” kama alivyoahidiwa kwamba, “Uzao wako utakuwa mwingi mno.” ¹⁹Abrahamu hakuwa dhaifu katika imani hata alipofikiri juu ya mwili wake, ambao ulikuwa kama uliokufa, kwani umri wake ulikuwa unakaribia miaka mia moja, au alipofikiri juu ya ufu wa tumbo la Sara. ²⁰Lakini Abrahamu hakusitasita kwa kutokuamini ahadi ya Mungu, bali alitiwa nguvu katika imani yake na kumpa Mungu utukufu, ²¹akiwa na hakika kabisa kwamba Mungu alikuwa na uwezo wa kutimiza lile aliloahidi. ²²Hii ndio sababu, “ilihesabiwa kwake kuwa haki.” ²³Maneno haya, “Ilihesabiwa kwake kuwa haki,” hayakuandikwa kwa ajili yake peke yake, ²⁴bali kwa ajili yetu sisi pia, ambao Mungu atatupa haki, kwa ajili yetu tunaomwamini Yeye aliyemfufua Yesu Bwana wetu kutoka kwa wafu. ²⁵Alitolewa afe kwa ajili ya dhambi zetu, naye alifufuka kwa ajili yetu ili tuhesabiwe haki.

Matokeo Ya Kuhesabiwa Haki

5 Kwa hiyo, kwa kuwa tumekwisha kuhesabiwa haki kwa imani, tuna amani na Mungu kwa njia ya Bwana wetu Yesu Kristo, ²ambaye kwa kupitia Kwake tumepata kwa njia ya imani kuifikia neema hii ambayo ndani yake sasa tunasimama, nasi twafurahia katika tumaini letu la kushiriki utukufu wa Mungu. ³Si hivyo tu, bali twafurahi pia katika mateso, kwa sababu tunajua kuwa mateso huleta saburi, ⁴nayo saburi huleta uthabiti wa moyo na uthabiti wa moyo huleta tumaini, ⁵wala tumaini halitukatishi tamaa, kwa sababu Mungu amekwisha kumimina pendo Lake mioyoni mwetu kwa njia ya Roho Mtakatifu ambaye ametupatia.

⁶Kwa maana hata tulipokuwa dhaifu, wakati ulipowadia, Kristo alikufa kwa ajili yetu sisi wenye dhambi. ⁷Hakika, ni vigumu mtu ye yote kufa kwa ajili ya mwenye haki, ingawa inawezekana mtu akathubutu kufa kwa ajili ya mtu mwema. ⁸Lakini Mungu anaudhihirisha upendo Wake kwetu kwamba: Tulipokuwa tungali wenye dhambi, Kristo alikufa kwa ajili yetu.

⁹Basi, kwa kuwa sasa tumehesabiwa haki kwa damu Yake, si zaidi sana tutaokolewa kutoka katika ghadhabu ya Mungu kwa Yeye! ¹⁰Kwa kuwa kama tulipokuwa adui wa Mungu tulipatanishwa naye kwa njia ya kifo cha Mwanawe, si zaidi sana tukiisha kupatanishwa,

tutaokolewa kwa uzima Wake. ¹¹Lakini zaidi ya hayo, pia tunafurahi katika Mungu kwa njia ya Bwana wetu Yesu Kristo, ambaye kwa kupitia Kwake tumepata upatanisho.

Adamu Alileta Kifo, Yesu Ameleta Uzima

¹²Kwa hiyo kama vile dhambi ilivyoingia ulimwenguni kupitia kwa mtu mmoja na kupitia dhambi hii, mauti ikawafikia watu wote, kwa sababu wote wamefanya dhambi. ¹³Kwa maana kabla sheria haijatolewa, dhambi ilikuwepo ulimwenguni. Lakini dhambi haihesabiwi wakati hakuna sheria. ¹⁴Hata hivyo, tangu wakati wa Adamu hadi wakati wa Mose, mauti ilitawala watu wote hata wale ambao hawakuvunja amri kama alivyofanya Adamu, ambaye alikuwa mfano wa yule atakayekuja.

¹⁵Lakini ile karama iliyotolewa haikuwa kama lile kosa. Kwa maana ikiwa watu wengi walikufa kwa sababu ya kosa la mtu mmoja, zaidi sana neema ya Mungu na ile karama iliyokuja kwa neema ya mtu mmoja, yaani, Yesu Kristo, imezidi kuwa nyingi kwa ajili ya wengi. ¹⁶Tena, ile karama ya Mungu si kama matokeo ya ile dhambi. Hukumu ilikuja kwa njia ya mtu mmoja ikaleta adhabu, bali karama ya neema ya Mungu ilikuja kwa njia ya makosa mengi, ikaleta kuhesabiwa haki. ¹⁷Kwa maana ikiwa kutokana na kosa la mtu mmoja, mauti ilitawala kupitia huyo mtu mmoja, zaidi sana wale wanaopokea wingi wa neema ya Mungu na karama Yake ya kuhesabiwa haki, watatawala katika uzima kwa njia ya huyo mtu mmoja, yaani, Yesu Kristo.

¹⁸Kwa hiyo, kama vile kosa la mtu mmoja lilivyoleta hukumu kwa watu wote, hivyo pia kwa tendo la mtu mmoja la haki huleta kuhesabiwa haki kule kuletako uzima kwa wote. ¹⁹Kwa maana kama vile kwa kutokutii yule mtu mmoja wengi walifanywa wenye dhambi, hivyo hivyo kwa kutii kwa mtu mmoja wengi watafanywa wenye haki.

²⁰Zaidi ya hayo, sheria ilikuja, ili uvunjaji wa sheria uongezeke. Lakini dhambi ilipoongezeka, neema iliongezeka zaidi. ²¹Ili kwamba kama vile dhambi ilivyotawala kwa njia ya mauti, hivyo hivyo neema iweze kutawala kwa njia ya kuhesabiwa haki hata uzima wa milele katika Yesu Kristo Bwana wetu.

Kufa Na Kufufuka Pamoja Na Kristo

6 Tuseme nini basi? Je, tuendele kutenda

dhambi ili neema ipate kuongezeka? ²La hash! Sisi tuliyoifia dhambi, tutawezaje kuendelea kuishi tena katika dhambi? ³Au hamjui ya kuwa sisi sote tuliobatizwa katika Kristo Yesu tulibatizwa katika mauti Yake? ⁴Kwa hiyo tulizikwa pamoja naye kwa njia ya ubatizo katika mauti, ili kama vile Kristo alivyofufuka kutoka kwa wafu kwa utukufu wa Baba, vivyo hivyo sisi nasi pia tupate kuenenda katika upya wa uzima.

⁵Kwa maana ikiwa tumeungana naye katika mauti Yake, bila shaka tutaungana naye katika ufufuo Wake. ⁶Kwa maana twajua kwamba utu wetu wa kale ulisulibiwa pamoja naye ili ule mwili wa dhambi upate kuangamizwa, nasi tusiendele kuwa tena watumwa wa dhambi. ⁷Kwa maana mtu ye yote aliyekufa amewekwa huru mbali na dhambi.

⁸Basi ikiwa tulikufa pamoja na Kristo, tunaamini kwamba pia tutaishi pamoja naye. ⁹Kwa maana tunajua kwamba Kristo, akiisha kufufuka kutoka kwa wafu, hatakuwa tena, mauti haina tena mamlaka juu Yake. ¹⁰Kifo alichokufa, alifia dhambi mara moja tu, lakini uzima alio nao anamwishia Mungu.

¹¹Vivyo hivyo, jihesabuni wafu katika dhambi lakini mlio hai kwa Mungu katika Kristo Yesu. ¹²Kwa hiyo, msiruhusu dhambi itawale ndani ya miili yenu, ipatikanayo na kufa, ili kuwafanya mizitii tamaa mbaya. ¹³Wala msivitoe viungo vya miili yenu vitumike kama vyombo vya uovu vya kutenda dhambi, bali jitoeni kwa Mungu, kama watu waliotolewa kutoka mautini kuingia uzimani. Nanyi vitoeni viungo vya miili yenu Kwake kama vyombo vya haki. ¹⁴Kwa maana dhambi haitakuwa na mamlaka juu yenu, kwa sababu hampo chini ya sheria, bali chini ya neema.

Watumwa Wa Haki

¹⁵Ni nini basi? Je, tutende dhambi kwa kuwa hatuko chini ya sheria bali chini ya neema? La, hash! ¹⁶Je, hamjui kwamba mnapojitoa kwa mtu ye yote kama watumwa watiifu, ninyi ni watumwa wa yule mnayemtii, aidha watumwa wa dhambi, ambayo matokeo yake ni mauti, au wa utii ambao matokeo yake ni haki? ¹⁷Lakini Mungu ashukuriwe kwa kuwa ninyi ambao kwanza mlikuwa watumwa wa dhambi, mmekuwa watii kutoka moyoni kwa mafundisho mliyopewa, ¹⁸Nanyi, mkiisha kuwekwa huru mbali na dhambi, mmekuwa watumwa wa haki.

¹⁹Ninasema kwa namna ya kibinadamu kwa

sababu ya mipaka yenu ya hali ya asili. Kama vile kwanza mlivyokuwa mmevitoa viungo vya miili yenu kama watumwa wa mambo machafu na uovu uliokuwa ukiongezeka zaidi na zaidi, hivyo sasa vitoeni viungo vya miili yenu vitumike kwa ajili ya haki ambayo matokeo yake ni utakatifu. ²⁰Mlipokuwa watumwa wa dhambi, mlikuwa hamtawaliwi na haki. ²¹Lakini mlipata faida gani kwa mambo hayo ambayo sasa mnayaonea aibu? Mwisho wa mambo hayo ni mauti. ²²Lakini sasa kwa kuwa mmewekwa huru mbali na dhambi na mmekuwa watumwa wa Mungu, faida mnayopata ni utakatifu, ambao mwisho wake ni uzima wa milele. ²³Kwa maana mshahara wa dhambi ni mauti, bali karama ya Mungu ni uzima wa milele katika Kristo Yesu Bwana wetu.

Hatufungwi Tena Na Sheria

7 Ndugu zangu, (sasa ninasema na wale wanaoijua sheria.) Je, hamjui ya kwamba sheria ina mamlaka tu juu ya mtu wakati akiwa hai? ²Kwa mfano, mwanamke aliyeolewa amefungwa kwa mumewe wakati akiwa hai, lakini yule mume akifa, yule mwanamke amefunguliwa kutoka katika sheria ya ndoa. ³Hivyo basi, kama huyo mwanamke ataolewa na mwanaume mwingine wakati mumewe akiwa bado yuko hai, ataitwa mzinzi. Lakini kama mumewe akifa, mwanamke huyo hafungwi tena na sheria ya ndoa, naye akiolewa na mtu mwingine haitwi mzinzi.

⁴Vivyo hivyo, ndugu zangu, ninyi mmeifia sheria kwa njia ya mwili wa Kristo, ili mweze kuwa mali ya mwingine, Yeye ambaye alifufuka kutoka kwa wafu, ili kwamba tupate kuzaa matunda kwa Mungu. ⁵Kwa maana tulipokuwa tunatawaliwa na asili ya dhambi, tamaa za dhambi zilizochochewa na sheria zilikuwa zikitenda kazi katika miili yetu, hivyo tulizaa matunda ya mauti. ⁶Lakini sasa, kwa kufia kile kilichokuwa kimetufunga kwanza, tumewekwa huru kutoka katika sheria ili tutumike katika njia mpya ya Roho, wala si katika njia ya zamani ya sheria iliyoandikwa.

Sheria Na Dhambi

⁷Tuseme nini basi? Kwamba sheria ni dhambi? La, hasha! Lakini, ni kwa sababu ya sheria nisingekuwa nimeijua dhambi. Nisingekuwa nimejua kutamani ni nini kama sheria haikusema, "Usitamani." ⁸Lakini dhambi kwa kupata nafasi katika amri, hii ikazaa ndani

yangu kila aina ya tamaa. Kwa maana pasipo sheria, dhambi imekufa. ⁹Wakati fulani nilikuwa hai pasipo sheria, lakini amri ilipokuja, dhambi ikawa hai, nami nikafa. ¹⁰Nikaona kwamba ile amri iliyokusudiwa kuleta uzima, ilileta mauti. ¹¹Kwa maana dhambi kwa kupata nafasi katika amri, ilinidanganya na kwa kupitia hiyo amri, ikaniu. ¹²Hivyo basi, sheria yenyewe ni takatifu na amri ni takatifu na ya haki, tena ni njema.

¹³Je, kile kilicho chema basi kilikuwa mauti kwangu? La, hasha! Lakini ili dhambi itambuliwe kuwa ni dhambi, ilileta mauti ndani yangu kupitia kile kilichokuwa chema, ili kwa njia ya amri dhambi izidi kuwa mbaya kupita kiasi.

Mgongano Wa Ndani

¹⁴Kwa maana tunajua kwamba sheria ni ya kiroho, lakini mimi ni wa kimwili nikiwa nimeuzwa kwenye utumwa wa dhambi. ¹⁵Sielewi nitendalo, kwa maana lile ninalotaka kulitenda, silitendi, lakini ninatenda lile ninalolichukia. ¹⁶Basi kama ninatenda lile nisilotaka kutenda, ni kwamba ninakubali kuwa sheria ni njema. ¹⁷Lakini, kwa kweli si mimi tena nitendaye lile nisilotaka bali ni ile dhambi ikaayo ndani yangu. ¹⁸Kwa maana ninafahamu kwamba hakuna jema lo lote likaaalo ndani yangu, yaani, katika asili yangu ya dhambi. Kwa kuwa nina shauku ya kutenda lililo jema, lakini siwezi kulitenda. ¹⁹Sitendi lile jema nitakalo kutenda bali lile baya nisilolitaka, ndilo nitendalo. ²⁰Basi kama ninatenda lile nisilotaka kutenda, si mimi tena nifanyaye hivyo, bali ni ile dhambi ikaayo ndani yangu.

²¹Hivyo naiona sheria ikitenda kazi. Ninapotaka kutenda jema, jambo baya liko papo hapo. ²²Kwa maana katika utu wangu wa ndani naifurahia sheria ya Mungu. ²³Lakini ninaona kuna sheria nyingine inayotenda kazi katika viungo vya mwili wangu inayopigana vita dhidi ya ile sheria ya akili yangu. Sheria hii inanifanya mateka wa ile sheria ya dhambi inayofanya kazi katika viungo vya mwili wangu. ²⁴Ole wangu, mimi maskini! Ni nani atakayeniokoa na mwili huu wa mauti? ²⁵Ashukuriwe Mungu kwa njia ya Yesu Kristo Bwana wetu!

Hivyo basi, mimi mwenyewe kwa akili zangu ni mtumwa wa sheria ya Mungu, lakini katika asili ya dhambi ni mtumwa wa sheria ya dhambi.

Maisha Katika Roho

8 Kwa hiyo, sasa hakuna hukumu ya adhabu kwa wale walio ndani ya Kristo Yesu, wale ambao hawaenendi kwa kuufuata mwili bali kwa kufuata Roho. ²Kwa sababu sheria ya Roho wa uzima katika Kristo Yesu imeniweka huru mbali na sheria ya dhambi na mauti. ³Kwa maana kile ambacho sheria haikuwa na uwezo wa kufanya, kwa vile ilivyokuwa dhaifu katika mwili, Mungu kwa kumtuma Mwanawe mwenyewe kwa mfano wa mwanadamu mwenye mwili ulio wa dhambi na kwa ajili ya dhambi, Yeye alihukumu dhambi katika mwili, ⁴ili kwamba haki ipatikanayo kwa sheria itimizwe ndani yetu sisi, ambao hatuenendi kwa kuufuata mwili bali kwa kufuata Roho.

⁵Kwa maana wale wanaoishi kwa kuufuata mwili huziweka nia zao katika vitu vya mwili, lakini wale wanaoishi kwa kufuata Roho, huziweka nia zao katika mambo ya Roho. ⁶Kwa maana kuwa na nia ya mwili ni mauti, bali kuwa na nia inayoongozwa na Roho ni uzima na amani. ⁷Kwa kuwa ile nia ya mwili ni uadui na Mungu, kwa maana haiiti sheria ya Mungu, wala haiwezi kuitii. ⁸Wale wanaotawaliwa na mwili, hawawezi kumpendeza Mungu.

⁹Lakini ninyi, hamtawaliwi na mwili, bali na Roho, ikiwa Roho wa Mungu anakaa ndani yenu. Mtu ye yote ambaye hana Roho wa Kristo, yeye si wa Kristo. ¹⁰Lakini kama Kristo anakaa ndani yenu, miili yenu imekufa kwa sababu ya dhambi, lakini roho zenu zi hai kwa sababu ya haki. ¹¹Nanyi ikiwa Roho wa Mungu aliyemfufua Yesu kutoka kwa wafu anakaa ndani yenu, Yeye aliyemfufua Kristo Yesu kutoka kwa wafu ataihuisha pia miili yenu ambayo hufa, kwa njia ya Roho Wake akaaye ndani yenu.

¹²Kwa hiyo ndugu zangu, sisi tu wadeni, si wa mwili, ili tuishi kwa kuufuata mwili, ¹³kwa maana mkiishi kwa kuufuata mwili, mtakufa, lakini kama mkiyaua matendo ya mwili kwa Roho, mtaishi. ¹⁴Kwa kuwa wote wanaoongozwa na Roho wa Mungu hao ndio watoto wa Mungu. ¹⁵Kwa maana hamkupokea roho ya utumwa iwaiteayo tena hofu, bali mlipokea roho ya kufanywa wana, ambaye kwa Yeye twalia, "Abba,^a yaani, Baba," ¹⁶Roho mwenyewe hushuhudia pamoja na roho zetu ya kwamba sisi tu watoto wa Mungu. ¹⁷Basi ikiwa

sisi ni watoto, basi tu warithi, warithi wa Mungu, warithio pamoja na Kristo, naam, tukiteswa pamoja Naye tupate pia kutukuzwa pamoja Naye.

Utukufu Ujao

¹⁸Nayahesabu mateso yetu ya wakati huu kuwa si kitu kulinganisha na utukufu utakaodhihirishwa kwetu. ¹⁹Kwa maana viumbe vyote vinangoja kwa shauku kudhihirishwa kwa watoto wa Mungu. ²⁰Kwa kuwa viumbe vyote viliwekwa chini ya ubatili, si kwa chaguo lao, bali kwa mapenzi Yake Yeye aliyevitiisha katika tumaini, ²¹ili kwamba viumbe vyote vipate kuwekwa huru kutoka katika utumwa wa kuharibika na kupewa uhuru wa utukufu wa watoto wa Mungu.

²²Kwa maana twajua ya kuwa viumbe vyote vimekuwa vikilia kwa uchungu kama utungu wa wakati wa mwanamke kuzaa hata sasa. ²³Wala si hivyo viumbe peke yao, bali hata sisi ambao ndio matunda ya kwanza ya Roho, kwa ndani tunalia kwa uchungu tukisubiri kwa shauku kufanywa wana wa Mungu, yaani, ukombozi wa miili yetu. ²⁴Kwa kuwa tuliokolewa kwa tumaini hili. Lakini kama kinachotumainiwa kikionekana hakiwi tumaini tena. Je, kuna mtu anayetumaini kupata kitu alichonacho tayari? ²⁵Lakini tunapotumaini kupata kitu ambacho hatuna, basi twakingojea kwa saburi.

²⁶Vivyo hivyo, Roho hutusaidia katika udhaifu wetu, kwa sababu hatujui kuomba ipasavyo, lakini Roho mwenyewe hutuomba kwa uchungu kusikoweza kutamkwa. ²⁷Naye Mungu aichunguzaye mioyo, anajua nia ya Roho, kwa sababu Roho huwaomba watakatifu sawasawa na mapenzi ya Mungu.

Tunashinda Na Zaidi Ya Kushinda

²⁸Nasi tunajua ya kuwa katika mambo yote Mungu hutenda kazi pamoja na wote wampendao, katika kuwapatia mema, yaani, wale walioitwa kwa kusudi Lake. ²⁹Maana wale Mungu aliwajua tangu mwanzo, pia aliwachagua tangu mwanzo, wapate kufanana na mfano wa Mwanawe, ili Yeye awe mzaliwa wa kwanza miongoni mwa ndugu wengi. ³⁰Nao wale Mungu aliotangulia kuwachagua, akawaita, wale aliowaita pia akawahesabia haki, nao wale aliowahesabia haki, pia akawatukuza.

Upendo Wa Mungu

^a¹⁵ "Abba" ni neno la Kiaramu ambalo maana yake "Baba," neno ambalo lingetumiwa na mtoto kwa yule aliyemzaa.

³¹Tuseme nini basi kuhusu haya? Ikiwa Mungu yuko upande wetu, ni nani awezaye kuwa kinyume chetu? ³²Ikiwa Mungu hakumhurumia Mwanawe, bali alimtoa kwa ajili yetu sote, atakosaje basi kutupatia vitu vyote kwa ukarimu pamoja Naye? ³³Ni nani atakayewashtaki wale ambao Mungu amewachagua? Ni Mungu mwenyewe ndiye mwenye kuwahesabia haki. ³⁴Ni nani basi atakayewahukumia adhabu? Kristo Yesu ndiye aliyekufa, naam, zaidi ya hayo, ndiye aliyefufuka kutoka kwa wafu, yuko mkono wa kuume wa Mungu, naye ndiye anayetuomba. ³⁵Ni nani atakayetutenga na upendo wa Kristo? Je, ni shida au taabu au mateso au njaa au uchi au hatari au upanga? ³⁶Kama ilivyoandikwa :

“Kwa ajili yako tunauawa mchana kutwa, tumehesabiwa kama kondoo wa kuchinjwa.”

³⁷Lakini katika mambo haya yote tunashinda, naam na zaidi ya kushinda, kwa Yeye aliyetupenda. ³⁸Kwa maana nimekwisha kujua kwa hakika ya kuwa wala mauti, wala uzima, wala malaika, wala wenye mamlaka, wala yaliyopo, wala yatakayokuja, wala wenye uwezo, ³⁹wala yaliyo juu, wala yaliyo chini, wala kiumbe kingine cho chote kitakachoweza kututenga na upendo wa Mungu ulio katika Kristo Yesu Bwana wetu.

Kuteuliwa Kwa Israeli Na Mungu.

9 Ninasema kweli katika Kristo, wala sisemi uongo, dhamiri yangu inanishuhudia katika Roho Mtakatifu. ²Nina huzuni kuu na uchungu usiokoma moyoni mwangu. ³Kwa maana ningetamani hata mimi nilaaniwe na kutengwa na Kristo kwa ajili ya ndugu zangu hasa, wale walio wa kabila langu kwa jinsi ya mwili, ⁴yaani, watu wa Israeli, ambao ndio wenye kule kufanywa wana, ule utukufu wa Mungu, yale maagano, kule kupokea sheria, ibada ya kwenye hekalu na zile ahadi. ⁵Wao ni wa uzao wa mababa wakuu wa kwanza, ambao kutoka kwao Kristo alikuja kwa jinsi ya mwili kama mwanadamu, Yeye ambaye ni Mungu aliye juu ya vyote, mwenye kuhimidiwa milele! Amen.

⁶Si kwamba Neno la Mungu limeshindwa. Kwa maana si kila Mwisraeli ambaye ni wa uzao utokanao na Israeli ni Mwisraeli halisi.

⁷Wala si tu kwamba kwa sababu wamezaliwa na wazao wa Abrahamu ni watoto wake, lakini ahadi ya Mungu kwa Abrahamu ilikuwa: “Watoto wako watahesabiwa katika uzao wa Isaki.” ⁸Hii ina maana kwamba, si watoto waliozaliwa kimwili walio watoto wa Mungu, bali ni watoto wa ahadi wanaohesabiwa kuwa uzao wa Abrahamu. ⁹Kwa maana ahadi yenyewe ilisema, “Nitakurudia tena wakati kama huu, naye Sara atapata mtoto wa kiume.”

¹⁰Wala si hivyo tu, bali pia watoto aliowazaa Rebeka walikuwa na baba huyo huyo mmoja, yaani, baba yetu Isaki. ¹¹Lakini, hata kabla hao mapacha hawajazaliwa au kufanya jambo lo lote jema au baya, ili kwamba kusudi la Mungu la kuchagua lipate kusimama, ¹²si kwa matendo, bali kwa Yeye mwenye kuita, Rebeka aliambiwa, “Mkubwa atamtumikia mdogo.” ¹³Kama vile ilivyoandikwa, “Nimempenda Yakobo, lakini Esau nimemchukia.”

Mungu Hana Upendeleo

¹⁴Tuseme nini basi? Je, Mungu ni dhalimu? La, hash! ¹⁵Kwa maana Mungu alimwambia Mose,

“Nitamrehemu yeye nimrehemuye, nami nitamhurumia yeye nimhurumiaye.”

¹⁶Kwa hiyo haitegemei kutaka kwa mwanadamu au jitihada, bali hutegemea huruma ya Mungu. ¹⁷Kwa maana Maandiko yamwambia Farao, “Nilikuinua kwa kusudi hili, ili kwamba nipate kuonyesha uweza Wangu juu yako na ili Jina Langu lipate kutangazwa duniani pote.”

¹⁸Kwa hiyo basi, Mungu humhurumia yeye atakaye kumhurumia na humfanya mgumu Yeye atakayekumfanya mgumu.

¹⁹Basi mtaniambia, “Kama ni hivyo, kwa nini basi bado Mungu anatulaumu? Kwa maana ni nani awezaye kupinga mapenzi Yake?” ²⁰Lakini, Ewe mwanadamu, u nani wewe ushindane na Mungu? “Je, kilichoumbwa chaweza kumwambia yeye aliyekiumba, ‘Kwa nini umeniumba hivi?’ ” ²¹Je, mfinyanzi hana haki ya kufinyanga kutoka katika bonge moja vyombo vya udongo vingine kwa matumizi ya heshima na vingine kwa matumizi ya kawaida?

²²Iweje basi, kama Mungu kwa kutaka kuonyesha ghadhabu Yake na kufanya uweza Wake ujulikane, amevumilia kwa uvumilivu mwingi vile vyombo vya ghadhabu

vilivyoandaliwa kwa uharibifu? ²³Iweje basi, kama Yeye alitenda hivi ili kufanya wingi wa utukufu Wake ujulikane kwa vile vyombo vya rehema Yake, alivyotangulia kuvitengeneza kwa ajili ya utukufu Wake, ²⁴yaani pamoja na sisi, ambao pia alituita, si kutoka kwa Wayahudi peke yao, bali pia kutoka kwa watu Mataifa?

Yote Yalitabiriwa Katika Maandiko

²⁵Kama vile Mungu asemavyo katika Hosea:

“Nitawaita ‘watu Wangu’ wale ambao si watu Wangu, nami nitamwita ‘mpenzi Wangu’ yeye ambaye si mpenzi Wangu,”

²⁶tena,

“Itakuwa hasa mahali pale walipoambiwa, ‘Ninyi si Watu wangu,’ wao wataitwa watoto wa Mungu aliye hai.’ ”

²⁷Isaya anapiga kelele kuhusu Israeli:

“Ingawa idadi ya wana wa Israeli ni wengi kama mchanga ulioko pwani ya bahari, ni mabaki yao tu watakaookolewa.

²⁸Kwa kuwa Bwana ataitekeleza hukumu Yake duniani kwa haraka na kwa ukamilifu.”

²⁹Ni kama vile alivyotabiri Isaya akisema:

“Kama Bwana wa majeshi^a asingetuachia uzao, tungalikuwa kama Sodoma, tungalikuwa kama Gomora.”

Kutokuamini Kwa Israeli

³⁰Kwa hiyo tuseme nini basi? Kwamba watu Mataifa ambao hawakutafuta haki, wamepata haki ile iliyo kwa njia ya imani. ³¹Lakini Israeli, ambao walijitahidi kupata haki kwa njia ya sheria, hawakuipata. ³²Kwa nini? Kwa sababu hawakuitafuta kwa njia ya imani bali kwa njia ya matendo. Wakajikwaa kwenye lile “jiwe la kukwaza.” ³³Kama ilivyoandikwa,

^{a29} “Bwana wa majeshi hapa ni neno “Bwana wa Sabaothi” lililotafsiriwa kutoka kwenye lugha ya Kiebrania (pia Isa. 1:9 na Yakobo 5:4)

“Tazama naweka katika Sayuni jiwe la kukwaza na mwamba wa kuwaangusha, ye yote atakayemwamini hataaibika kamwe.”

10 Ndugu zangu, shauku ya moyo wangu na maombi yangu kwa Mungu ni kwa ajili ya Waisraeli, kwamba waokolewe. ²Kwa maana ninaweza nikashuhudia wazi kwamba wao wanajuhudi kubwa kwa ajili ya Mungu, lakini juhudi yao haina maarifa. ³Kwa kuwa hawakujua haki itokayo kwa Mungu, wakatafuta kuweka haki yao wenyewe, hawakujitia chini ya haki ya Mungu. ⁴Kwa maana Kristo ni ukomo wa sheria ili kuwe na haki kwa kila mtu aaminiye.

Wokovu Ni Kwa Ajili Ya Wote

⁵Mose anaandika kuhusu haki ile itokanayo na sheria, kwamba, “Mtu atendaye mambo hayo ataishi kwa hayo.” ⁶Lakini ile haki itokanayo na imani husema hivi: “Usiseme moyoni mwako, ‘Ni nani atakayepanda mbinguni?’ ” (yaani, ili kumleta Kristo chini) ⁷“au ‘Ni nani atashuka kwenda kuzimu?’ ” (yaani kumleta Kristo kutoka kwa wafu.) ⁸Lakini andiko lasemaje? “Lile neno li karibu nawe, li kinywani mwako na moyoni mwako,” yaani, ni lile neno la imani tunalolihubiri. ⁹Kwa sababu kama ukikiri kwa kinywa chako kwamba “Yesu ni Bwana.” na kuamini moyoni mwako kwamba Mungu alimfufua kutoka kwa wafu, utaokoka. ¹⁰Kwa maana kwa moyo mtu huamini na hivyo kuhesabiwa haki, tena kwa kinywa mtu hukiri na hivyo kupata wokovu. ¹¹Kama yasemavyo Maandiko, “Ye yote amwaminiye hatatahayarika.” ¹²Kwa maana hakuna tofauti kati ya Myahudi na Myunani, Yeye ni Bwana wa wote, mwenye utajiri kwa wote wamwitao. ¹³Kwa maana, “Kila mtu atakayeliitia Jina la Bwana, ataokoka.”

¹⁴Lakini watamwitaje Yeye ambaye hawajamwamini? Nao watawezaje kumwamini Yeye ambaye hawajamsikia? Tena watamsikiaje bila mtu kuwahubiria? ¹⁵Nao watahubirije wasipopelekwa? Kama ilivyoandikwa, “Ni mizuri mno miguu ya hao wanaohubiri Injili ya amani na kuleta habari ya mema!”

¹⁶Lakini si wote waliotii Habari Njema. Kwa maana Isaya asema, “Bwana, ni nani aliyeamini

ujumbe wetu?" ¹⁷Basi, imani chanzo chake ni kusikia na kusikia huja kwa Neno la Kristo. ¹⁸Lakini nauliza, Je, wao hawakusikia? Naam, wamesikia, kwa maana :

"Sauti yao imeenea duniani kote, nayo maneno yao yamefika hadi miisho ya ulimwengu."

¹⁹Nami nauliza tena, Je, Waisraeli hawakuelewa?" Kwanza, Mose asema,

"Nitawafanya mwe na wivu kwa watu wale ambao si taifa. Nitawakasirisha kwa taifa la watu wasio na ufahamu."

²⁰Naye Isaya kwa ujasiri mwingi anasema,

"Watu wale waliokuwa hawanitafuti, wamenipata, nimejidhihirisha kwa watu wale waliokuwa hawaniulizii."

²¹Lakini kuhusu Israeli anasema,

"Mchana kutwa nimewanyoshea watu wakaidi na wasiotii mikono Yangu."

Mabaki Ya Israeli

11 Basi nauliza, je, Mungu amewakataa watu Wake? La, hash! Mimi mwenyewe ni Mwisraeli, tena uzao wa Abrahamu kutoka kabila la Benyamini. ²Mungu hajawakataa watu Wake, ambao Yeye aliwajua tangu mwanzo. Je, hamjui yale maandiko yasemayo kuhusu Eliya, jinsi alivyomlamikia Mungu kuhusu Israeli? ³Alisema, "Bwana, wamewaua manabii Wako na kuzibomoa madhabahu Zako, nimebaki mimi peke yangu, nao wanataka kuniua?" ⁴Je, Mungu alimjibuje? "Nimejibakizia watu elfu saba ambao hawajapiga magoti kumwabudu Baali." ⁵Vivyo hivyo pia, sasa wapo mabaki waliochaguliwa kwa neema ya Mungu. ⁶Lakini ikiwa wamechaguliwa kwa neema, si tena kwa msingi wa matendo. Kama ingekuwa kwa matendo, neema isingekuwa neema tena.

⁷Tuseme nini basi? Kile kitu ambacho Israeli alikitafuta kwa bidii hakukipata. Lakini waliochaguliwa walikipata. Waliobaki walifanywa wagumu, ⁸kama ilivyoadikwa:

"Mungu aliwapa bumbuazi la mioyo, macho ili wasiweze kuona na masikio ili wasiweze kusikia, hadi leo."

⁹Naye Daudi anasema:

"Karamu zao na ziwe tanzi na mtego wa kuwanasa, kitu cha kuwakwaza waanguke na adhabu kwao.

¹⁰Macho yao yatiwe giza ili wasiweze kuona, nayo migongo yao iinamishwe daima."

Matawi Yaliyopandikizwa

¹¹Hivyo nauliza tena, je, Waisraeli walijikwaa ili waanguke na kuangamia kabisa? La, hash! Lakini kwa sababu ya makosa yao, wokovu umewafikia watu Mataifa, ili kuwafanya Waisraeli waone wivu. ¹²Basi ikiwa kujikwaa kwao kumekuwa utajiri mkubwa kwa ulimwengu, tena kama kuangamia kwao kumeleta utajiri kwa watu Mataifa, kurudishwa kwao kutaleta utajiri mkuu zaidi.

¹³Sasa ninasema nanyi watu Mataifa. Maadam mimi ni mtume kwa watu Mataifa, naitukuza huduma yangu ¹⁴ili kuwafanya watu wangu waone wivu na hivyo kuwaokoa baadhi yao. ¹⁵Kwa kuwa ikiwa kukataliwa kwao ni kupatanishwa kwa ulimwengu, kukubaliwa kwao si kutakuwa ni uhai baada ya kufa? ¹⁶Kama sehemu ya donge la unga uliotolewa kuwa limbuko ni mtakatifu, basi unga wote ni mtakatifu, nalo shina kama ni takatifu, vivyo hivyo na matawi nayo.

¹⁷Lakini kama baadhi ya matawi yalikatwa, nawe chipukizi la mzeituni mwitu ukapandikizwa mahali pao ili kushiriki unono pamoja na matawi mengine kutoka katika shina la mzeituni, ¹⁸basi usijivune juu ya hayo matawi. Kama ukijivuna, kumbuka jambo hili. Si wewe unayelishikilia shina, bali ni shina linalokushikilia wewe. ¹⁹Basi utasema, "Matawi yale yalikatwa ili nipate kupandikizwa katika hilo shina." ²⁰Hii ni kweli. Matawi hayo yalikatwa kwa sababu ya kutokuamini kwake, lakini wewe umesimama tu kwa sababu ya imani. Kwa hiyo usijivune, bali simama kwa kuogopa. ²¹Kwa maana kama Mungu hakuyahurumia matawi ya asili, wala hatakuhurumia wewe.

²²Angalia basi wema na ukali wa Mungu:

Kwa wale walioanguka, ukali, bali kwako wewe wema wa Mungu, kama utadumu katika wema Wake. La sivyo, nawe utakatiliwa mbali. ²³Wao nao wasipodumu katika kutokuamini kwao, watapandikizwa tena kwenye shina, kwa maana Mungu anao uwezo wa kuwapandikiza tena kwenye hilo shina. ²⁴Ikiwa wewe ulikatwa kutoka katika kile ambacho kwa asili ni mzeituni mwitu na kupandikizwa kinyume cha asili kwenye mzeituni uliopandwa, si rahisi zaidi matawi haya ya asili kupandikizwa tena kwenye shina lake la mzeituni!

Israeli Wote Wataokolewa

²⁵Ndugu zangu, ili msije mkajidai kuwa wenye hekima kuliko mliyoye, nataka mfahamu siri hii: Ugumu umewapata Israeli kwa sehemu hadi idadi ya watu Mataifa watakoingia itimie. ²⁶Hivyo Israeli wote wataokolewa kama ilivyoandikwa:

“Mkombozi atakuja kutoka Sayuni,
ataondoa kutokumcha Mungu
katika Yakobo.

²⁷Hili ndilo agano Langu
nao nitakapoziondoa dhambi zao.”

²⁸Kwa habari ya Injili, wao ni adui wa Mungu kwa ajili yenu, lakini kuhusu kule kuteuliwa kwao ni wapendwa, kwa ajili ya mababa zao wa zamani, ²⁹kwa maana akishawapa watu karama haziondoi, wala wito Wake. ³⁰Kama vile ninyi wakati fulani mliyoyokuwa waasi kwa Mungu lakini sasa mmepata rehema kwa sababu ya kutokutii kwao, ³¹hivyo nao Waisraeli wamekuwa waasi ili kwamba wao nao sasa waweze kupata rehema kwa ajili ya rehema za Mungu kwenu. ³²Kwa maana Mungu amewafunga wanadamu wote kwenye kuasi ili apate kuwarehemu wote.

Wimbo Wa Shukrani

³³Tazama jinsi kilivyo kina cha utajiri wa hekima na maarifa ya Mungu!

Tazama jinsi ambavyo hukumu Zake,
hazichunguziki na ambavyo njia Zake
zisivyotafutikana!

³⁴“Ni nani aliyejua nia ya Bwana?
Au ni nani ambaye amekuwa mshauri
Wake?”

³⁵“Au ni nani aliyempa cho chote
ili arudishiwe?”

³⁶Kwa maana vitu vyote vyatoka Kwake,

viko Kwake na kwa ajili Yake.
Utukufu ni Wake milele. Amen.

Maisha Mapya Katika Kristo

12 Kwa hiyo, ndugu zangu, nawasahi kwa rehema Zake Mungu, itoeni miili yenu iwe dhabihu iliyo hai, takatifu na inayompendeza Mungu, hii ndiyo ibada yenu yenye maana. ²Msifuatishwa tena mfano wa ulimwengu huu, bali mgeuze kwa kufanywa upya nia zenu. Ndipo mtaweza kuonja na kuhakikisha ni nini mapenzi ya Mungu yaliyo mema, yanayompendeza machoni Pake na ukamilifu.

³Kwa ajili ya neema niliyopewa nawaambia kila mmoja miongoni mwenu, asijidhinie kuwa bora kuliko impasavyo, bali afikiri kwa busara kwa kulingana na kipimo cha imani Mungu aliyompa. ⁴Kama vile katika mwili mmoja tulivyo na viungo vingi, navyo viungo vyote havina kazi moja, ⁵vivyo hivyo na sisi tulio wengi, tu mwili mmoja katika Kristo, nasi kila mmoja ni kiungo cha mwenzake. ⁶Tuna karama zilizotofautiana kila mmoja kutokana na neema tuliyopewa. Kama ni unabii na tutoe unabii kwa kadiri ya imani. ⁷Kama ni kuhudumu na tuhudumu, mwenye kufundisha na afundishe, ⁸kama ni kutia moyo na atie moyo, kama ni kuchangia kwa ajili ya mahitaji ya wengine na atoe kwa ukarimu, kama ni uongozi na aongoze kwa bidii, kama ni kuhurumia wengine na afanye hivyo kwa furaha.

Alama Za Mkristo Wa Kweli

⁹Upendo lazima usiwe wa unafiki. Chukieni lililo ovu, shikamaneni na lililo jema. ¹⁰Pendaneni ninyi kwa ninyi kwa upendo wa kidugu. Waheshimuni na kuwatanguliza wengine. ¹¹Msiwe wavivu, bali mwe na bidii katika roho mkimtumikia Bwana. ¹²Iweni na furaha katika tumaini, katika dhiki iweni na saburi, dumuni katika maombi. ¹³Changieni katika mahitaji ya watakatifu, wakaribisheni wageni.

¹⁴Wabarikini wale wanaowatesa, barikini wala msilaani. ¹⁵Furahini pamoja na wenye kufurahi, lieni pamoja na wale waliao. ¹⁶Kaeni kwa amani ninyi kwa ninyi. Msijivune, bali mwe tayari kushirikiana na wanyonge. Wala msiwe watu wenye kujivuna kwamba mnajua kila kitu.

¹⁷Msimlipe mtu ye yote ovu kwa ovu. Jitahidini ili mtende yaliyo mema machoni pa watu wote. ¹⁸Kama ikiwezekana, kwa upande

wenu kaeni kwa amani na watu wote.
¹⁹Wapendwa, msilipize kisasi, bali ipisheni ghadhabu ya Mungu, maana imeandikwa: "Kisasi ni juu Yangu, Mimi nitalipa, asema Bwana." ²⁰Badala yake:

"adui yako akiwa na njaa, mpe chakula, akiwa na kiu, mnyweshe.

Maana ukifanya hivyo, utampalia makaa ya moto yanayowaka kichwani pake.

²¹Usishindwe na ubaya, bali uushindeni ubaya kwa wema.

Kutii Mamlaka

13 Kila mtu na atii mamlaka inayotawala, kwa maana hakuna mamlaka isiyotoka kwa Mungu, nazo mamlaka zilizopo zimewekwa na Mungu. ²Kwa hiyo yeye anayeasi dhidi ya mamlaka inayotawala anaasi dhidi ya kile kilichowekwa na Mungu, nao wale wafanyao hivyo watajiletea hukumu juu yao wenyewe. ³Kwa kuwa watawala hawawatishi watu wale wanaotenda mema bali wale wanaotenda mabaya. Je, wataka usimwogope mwenye mamlaka? Basi tenda lile lililo jema naye atakusifu. ⁴Kwa maana mwenye mamlaka ni mtumishi wa Mungu kwa ajili ya mema. Lakini kama ukitenda mabaya, basi ogopa, kwa kuwa hauinui upanga bila sababu. Yeye ni mtumishi wa Mungu, mjumbe wa Mungu wa kutekeleza adhabu juu ya watenda mabaya. ⁵Kwa hiyo ni lazima kutii wenye mamlaka, si kwa sababu ya kuogopa adhabu iwezayo kutolewa, bali pia kwa ajili ya dhamiri.

⁶Kwa sababu hii mnalipa kodi, kwa maana watawala ni watumishi wa Mungu, ambao hutumia muda wote kutawala. ⁷Mlipeni kila mtu kile mnachodaiwa. Kama mnadaiwa kodi lipeni kodi, kama ni ushuru, lipeni ushuru, astahiliye hofu, mhofu, astahiliye heshima, mheshimu.

Kupendana Kila Mmoja Na Mwingine.

⁸Msidaiwe kitu na mtu ye yote, isipokuwa kupendana, kwa maana yeye ampendaye mwenzake, ameitimiza sheria. ⁹Kwa kuwa amri hizi zisemazo, "Usizini," "usiue," "usiibe," "usitamani" na amri nyingine zote, zinajumlishwa katika amri hii moja: "Mpende jirani yako kama nafsi yako." ¹⁰Upendo haumfanyii jirani jambo baya. Kwa hiyo upendo

ndio utimilifu wa sheria.

¹¹Nanyi fanyeni hivi, mkiutambua wakati tulio nao. Saa ya kuamka kutoka usingizini imewadia, kwa maana sasa wokovu wetu umekaribia zaidi kuliko hapo kwanza tulipoamini. ¹²Usiku umeendelea sana, mapambazuko yamekaribia. Kwa hiyo tuyaweke kando matendo ya giza na tuvae silaha za nuru. ¹³Basi na tuenende kwa adabu kama inavyopasa wakati wa mchana, si kwa kufanya karamu za ulafi na ulevi, si kwa ufisadi na uasherati, si kwa ugomvi na wivu. ¹⁴Bali jivikeni Bwana Yesu Kristo, wala msifikiri jinsi mtakavyotimiza tamaa za milli yenu yenye asili ya dhambi.

Msiwahukumu Wengine

14 Mkaribisheni yeye ambaye imani yake ni dhaifu, lakini si kwa kugombana na kubishana juu ya mawazo yake. ²Mtu mmoja imani yake inamruhusu kula kila kitu, lakini mwingine ambaye imani yake ni dhaifu, hula mboga tu. ³Yeye alaye kila kitu asimdharau yeye asiyekula. Wala yeye asiyekula kila kitu asimhukumu yule alaye kila kitu, kwa maana Mungu amemkubali. ⁴Wewe ni nani hata umhukumu mtumishi wa mtu mwingine? Kwa bwana wake tu anasimama au kuanguka. Naye atasimama kwa sababu Bwana anaweza kumsimamisha.

⁵Mtu mmoja anaitukuza siku fulani kuwa ni bora kuliko nyingine na mwingine anaona kuwa siku zote ni sawa. Basi kila mmoja awe na hakika na yale anayoamini. ⁶Yeye anayehesabu siku moja kuwa takatifu kuliko nyingine, hufanya hivyo kwa kumheshimu Bwana. Naye alaye nyama hula kwa Bwana, kwa maana humshukuru Mungu, naye akataaye kula nyama hufanya hivyo kwa Bwana na humshukuru Mungu. ⁷Kwa kuwa hakuna hata mmoja wetu anayeishi kwa ajili yake mwenyewe, wala hakuna hata mmoja wetu afaye kwa ajili yake mwenyewe. ⁸Kama tunaishi, tunaishi kwa Bwana, nasi pia tukifa twafa kwa Bwana. Kwa hiyo basi, kama tukiishi au kama tukifa, sisi ni mali ya Bwana.

⁹Kwani kwa sababu hii hasa, Kristo alikufa na akawa hai tena kusudi apate kuwa Bwana wa wote, yaani, waliokufa na walio hai. ¹⁰Basi kwa nini wewe wamhukumu ndugu yako? Au kwa nini wewe unamdharau ndugu yako? Kwa kuwa sote tutasimama mbele ya kiti cha Mungu

cha hukumu. ¹¹Kwa kuwa imeandikwa:

“ ‘Kama niishivyo,’ asema Bwana,
‘Kila goti litapigwa mbele Zangu
na kila ulimi utamkiri Mungu.’ ”

¹²Hivyo basi kila mmoja wetu atatoa habari zake mwenyewe kwa Mungu.

Usimfanye Ndugu Yako Ajikwae

¹³Kwa hiyo na tusiendeleo kuhukumiana: Badala yake mtu asiweke kamwe kikwazo au kizuizi katika njia ya mwingine. ¹⁴Ninajua tena nimehakikishiwa sana katika Bwana Yesu kwamba hakuna kitu cho chote ambacho ni najisi kwa asili yake. Lakini kama mtu anakiona kitu kuwa ni najisi, basi kwake huyo kitu hicho ni najisi. ¹⁵Kama ndugu yako anahuzunishwa kwa sababu ya kile unachokula, basi huenendi tena katika upendo. Usiruhusu kile unachokula kiwe sababu ya kumwangamiza ndugu yako ambaye Kristo alikufa kwa ajili yake. ¹⁶Usiruhusu kile ambacho unakiona kuwa chema kisemwe kuwa ni kiovu. ¹⁷Kwa maana Ufalme wa Mungu si kula na kunywa, bali ni haki, amani na furaha katika Roho Mtakatifu. ¹⁸Kwa sababu mtu ye yote anayemtumikia Kristo kwa jinsi hii, anampendeza Mungu na kukubaliwa na wanadamu.

¹⁹Kwa hiyo na tufanye bidii kutafuta yale yaletayo amani na kujengana sisi kwa sisi. ²⁰Usiharibu kazi ya Mungu kwa ajili ya chakula. Hakika vyakula vyote ni safi, lakini ni kosa kula kitu cho chote kinachomsababisha ndugu yako ajikwae. ²¹Ni afadhali kutokula nyama wala kunywa divai au kufanya jambo lingine lo lote litakalomsababisha ndugu yako ajikwae.

²²Je, wewe unayo imani? Ie imani uliyo nayo, uwe nayo nafsi mwako mbele za Mungu. Heri mtu yule asiye na sababu ya kujihukumu nafsi yake kwa ajili ya kile anachokifanya. ²³Lakini kama mtu ana shaka kuhusu kile anachokula, asile hicho kitu, kwa sababu hakula kwa imani. Kwa kuwa cho chote kinachofanywa pasipo imani ni dhambi.

Usijipendeze Mwenyewe, Bali Wapendeze Wengine

15 Sisi tulio na nguvu, hatuna budi kuchukuliana na kushindwa kwa wale walio dhaifu wala si kujipendeza nafsi zetu mwenyewe. ²Kila mmoja wetu inampasa

kumpendeza jirani yake kwa mambo mema, ili kumjenga katika imani. ³Kwa maana hata Kristo hakujipendeza mwenyewe, bali kama ilivyoandikwa: “Matukano yao wale wanaokutukana wewe yalinipata mimi.” ⁴Kwa maana kila kitu kilichoandikwa zamani, kiliandikwa kutufundisha, ili kwamba kwa saburi na faraja tunayopata katika Maandiko tuwe na tumaini.

⁵Mungu atoaye saburi na faraja, awajalie ninyi roho ya umoja miongoni mweni mnapomfuata Kristo Yesu, ⁶ili kwa moyo mmoja mpate kumtukua Mungu aliye Baba wa Bwana wetu Yesu Kristo.

Injili Sawa Kwa Wayahudi Na Kwa watu Mataifa

⁷Karibishaneni ninyi kwa ninyi kama Kristo alivyowakaribisha ninyi ili kumletea Mungu utukufu. ⁸Kwa maana nawaambia kwamba, Kristo amekuwa mtumishi kwa wale waliotahiriwa ili kuonyesha kweli ya Mungu na kuthibitisha zile ahadi walizopewa baba zetu wa zamani, ⁹pia ili watu Mataifa wamtukuze Mungu kwa rehema Zake. Kama ilivyoandikwa:

“Kwa hiyo nitakutukua katikati ya watu
Mataifa,
nitaliambia sifa Jina Lako.”

¹⁰Tena yasema,

“Enyi watu Mataifa, furahini pamoja na watu
wa Mungu.”

¹¹Tena,

“Mhimidini Bwana, ninyi watu wote Mataifa
na kumwambia sifa, enyi mataifa yote.”

¹²Tena, Isaya anasema,

“Shina la Yese litachipuka,
Yeye atakayeinuka ili kutawala juu ya
mataifa,
watu Mataifa watamtumaini.”

¹³Mungu wa tumaini awajaze ninyi furaha yote na amani katika kumwamini, ili mpate kujawa na tumaini tele kwa nguvu ya Roho Mtakatifu.

Paulo Mhudumu Wa Watu Mataifa

¹⁴Ndugu zangu, mimi mwenyewe ninasadiki

kwamba mmejaa wema, ufahamu wote, tena mnaweza kufudishana ninyi kwa ninyi. ¹⁵Nimewaandikia kwa ujasiri vipengele kadha wa kadha katika waraka huu kama kuwakumbusha tena kwa habari ya ile neema Mungu aliyonipa, ¹⁶ili kuwa mhudumu wa Kristo Yesu kwa watu Mataifa nikiwa na huduma ya kikuhanu ya kutangaza Injili ya Mungu, ili watu Mataifa wapate kuwa dhabihu inayokubaliwa na Mungu, iliyotakaswa na Roho Mtakatifu.

¹⁷Kwa hiyo ninajisifu katika Kristo Yesu, kwenye utumishi wangu kwa Mungu. ¹⁸Kwa maana sitathubutu kusema kitu cho chote zaidi ya kile ambacho Kristo amefanya kwa kunitumia mimi katika kuwaongoza watu Mataifa wamtiii Mungu kwa yale niliyosema na kufanya, ¹⁹kwa nguvu za ishara na miujiza, kwa uweza wa Roho wa Mungu, ili kuanzia Yerusalemu hadi maeneo yote ya kandokando yake, mpaka Iliriko nimekwisha kuihubiri Injili ya Kristo kwa ukamilifu. ²⁰Hivyo ni nia yangu kuhubiri Habari Njema, si pale ambapo Kristo amekwisha kujulikana, ili nisije nikajenga juu ya msingi wa mtu mwingine. ²¹Lakini kama ilivyoandikwa:

“Wale ambao hawajahubiriwa habari Zake wataona,
nao wale ambao hawajazisikia watafahamu.”

Paulo Apanga Kwenda Rumi

²²Hii ndiyo sababu nimezuiliwa mara nyingi nisiweze kuja kwenu.

²³Lakini sasa kwa kuwa hakuna nafasi zaidi kwa ajili yangu katika sehemu hii, ninatamani kuja kwenu kama ambavyo nimekuwa na shauku kwa miaka mingi, ²⁴nimekusudia kufanya hivyo nitakapokuwa njiani kwenda Hispania. Natarajia kuwaona katika safari yangu na kusafirishwa nanyi mpaka huko, baada ya kufurahia ushirika wenu kwa kitambo kidogo. ²⁵Sasa, niko njiani kuelekea Yerusalemu kwa ajili ya kuwahudumia watakatifu huko. ²⁶Kwa kuwa imewapendeza watu wa Makedonia na Akaya kufanya changizo kwa ajili ya maskini walioko miongoni mwa watakatifu huko Yerusalemu. ²⁷Imewapendeza kufanya hivyo, naam, kwani ni wadeni wao. Kwa maana ikiwa watu Mataifa wameshiriki baraka za rohoni za Wayahudi, wao ni wadeni wa Wayahudi, ili Wayahudi nao washiriki baraka zao za mambo ya mwilini. ²⁸Kwa hiyo baada ya kukamilisha

kazi hii na kuhakikisha kuwa wamepokea kila kitu kilichokusanywa, nitapitia kwenu nikiwa njiani kwenda Hispania. ²⁹Ninajua kwamba nitakapokuja kwenu, nitakuja na wingi wa baraka za Kristo.

³⁰Basi, ndugu zangu, nawasihwa kwa Jina la Bwana wetu Yesu Kristo na kwa upendo wa Roho Mtakatifu, kujiunga nami katika taabu zangu mkiniombea kwa Mungu. ³¹Ombeni ili nipate kuokolewa mikononi mwa wale wasioamini walioko Uyahudi na kwamba utumishi wangu upate kukubaliwa na watakatifu wa huko Yerusalemu, ³²ili kwa mapenzi ya Mungu niweze kuja kwenu kwa furaha, nami niburudishwe pamoja nanyi. ³³Mungu wa amani na awe pamoja nanyi nyote. Amen.

Salamu Kwa Watu Binafsi

16 Napenda kumtambulisha kwenu dada yetu Foibe, mtumishi katika kanisa la Kenkrea. ²Naomba mpokeeni katika Bwana ipasavyo watakatifu na kumpa msaada wote atakaohitaji kutoka kwenu, kwa maana yeye amekuwa msaada kwa watu wengi, mimi nikiwa miongoni mwao.

³Wasalimuni Prisila^a na Akila, watumishi wenzangu katika Kristo Yesu. ⁴Wao walihatirisha maisha yao kwa ajili yangu wala si mimi tu ninayewashukuru bali pia makanisa yote ya watu Mataifa.

⁵Lisalimuni pia kanisa linalokutana nyumbani mwao.

Msalimuni rafiki yangu Epaineto, aliyekuwa mtu wa kwanza kumwamini Kristo huko Asia.

⁶Msalimuni Maria, aliyefanya kazi kwa bidii kwa ajili yenu.

⁷Wasalimuni Androniko na Yunia, jamaa zangu ambao wamekuwa gerezani pamoja nami. Wao ni maarufu miongoni mwa mitume, nao walimjua Kristo kabla yangu.

⁸Msalimuni Ampliato, yeye nimpendaye katika Bwana.

⁹Msalimuni Urbano, mtenda kazi mwenzetu katika Kristo, pamoja na rafiki yangu mpendwa Stakisi.

¹⁰Msalimuni Apele aliyekaribiwa na akaithibitisha imani yake katika Kristo. Wasalimuni wote walio nyumbani mwa Aristobulo.

^{a3} Prisila ni jina ambalo kwa Kiyunani ni Priska. Hivyo tafsiri nyingine zimemwita Priska.

Warumi

¹¹Msalimuni ndugu yangu Herodioni na wote walio nyumbani mwa Narkisi walio katika Bwana.

¹²Wasalimuni Trifaina na Trifosa, wale wanawake wanaofanya kazi kwa bidii katika Bwana.

Msalimuni rafiki yangu mpendwa Persisi, mwanamke mwingine aliyefanya kazi kwa bidii katika Bwana.

¹³Msalimuni Rufo, mteule katika Bwana pamoja na mama yake, ambaye amekuwa mama kwangu pia.

¹⁴Wasalimuni Asinkrito, Flegoni, Herme, Patroba, Herma na ndugu wote walio pamoja nao.

¹⁵Wasalimuni Filologo, Yulia, Nerea na dada yake, Olimpa na watakatifu wote walio pamoja nao.

¹⁶Salimianeni ninyi kwa ninyi kwa busu takatifu. Makanisa yote ya Kristo yanawasalimu.

Yesu Kristo utukufu una Yeye milele na milele. Amen.

leta matengano na kuweka vikwazo mbele yenu dhidi ya mafundisho mliyojifunza. ¹⁸Kwa maana watu kama hao hawamtumikii Bwana Kristo, bali wanatumikia tamaa zao wenyewe. Kwa kutumia mi nimejawa na furaha tele kwa ajili yenu. Lakini nataka mwe na hekima katika mambo mema na bila hatia katika mambo maovu.

²⁰Mungu wa amani atamponda Shetani chini ya miguu yenu upesi.

Neema ya Bwana wetu Yesu iwe pamoja nanyi. Amen.

²¹Timotheo, mtenda kazi mwenzangu anawasalimu. Vivyo hivyo Lukio, Yasoni, Sosipatro na ndugu zangu.

²²Mimi, Tertio, niliyemwandishi wa waraka huu nawasalimu katika Bwana.

²³Gayo, ambaye ni mwenyeji wangu na wa kanisa lote anawasalimu.

Erasto, mweka hazina wa mji huu, pamoja na Kwarto ndugu yetu pia wanawasalimu.

²⁴Neema ya Bwana wetu Yesu Kristo iwe pamoja nanyi nyote. Amen.

Maneno Ya Mwisho Ya Kumsifu Mungu

²⁵Sasa atukuzwe Yeye awezaye kuwafanya ninyi imara kwa Injili yangu na kuhubiriwa kwa Yesu Kristo, kutokana na kufunuliwa siri zilizofichika tangu zamani za kale. ²⁶Lakini siri ambayo sasa imefunuliwa na kujulikana kupitia maandiko ya kinabii kutokana na amri ya Mungu wa milele, ili mataifa yote yaweze kumwamini na kumtii ²⁷Mungu aliye pekee mwenye hekima, ambaye kwa njia ya

Warumi

Warumi